

बी.ए. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रम 2022-23

सत्र – तिसरे

पेपर क्र. –V (प्रात्यक्षिक)

पेपर कोड –U-MUS-314

पेपरचे नाव : भारतीय शास्त्रीय व उपशास्त्रीय संगीत

गुण: ७५

क्रेडीट: ०३

उद्दिष्ट्ये :

१. रागावर आधारित चित्रपटगीत गाण्याची क्षमता निर्माण होणे.
२. समुहगायन करता येणे.
३. संवादीनी, तानपूरा व तबला इ. वाद्याचे वाजविण्याचे तंत्र माहिती होणे.
४. महाराष्ट्रातील लोकसंगीताची माहिती होणे.
५. उपशास्त्रीय संगीतातील गीत प्रकाराची माहिती होणे.

निष्पत्ती:

१. रागावर आधारित चित्रपटगीत गाण्याची क्षमता निर्माण होईल.
२. समुहगायन करता होईल.
३. संवादीनी, तानपूरा व तबला इ. वाद्याचे वाजविण्याचे तंत्र माहिती होईल.
४. महाराष्ट्रातील लोकसंगीताची माहिती होईल.
५. उपशास्त्रीय संगीतातील गीत प्रकाराची माहिती होईल.

प्रकरण – १ रागावर आधारित चित्रपटगीत व समुहगायन (देशभक्तीपर रचना)

प्रकरण – २ संवादीनी, तानपूरा व तबला इ. वाद्ये वाजविण्याचे तंत्र

प्रकरण – ३ महाराष्ट्रातील लोकसंगीत – वासूदेव, भूपाली, ओवी, शेतकरी गीत

प्रकरण – ४ उपशास्त्रीय संगीतातील गीत प्रकार – १) ठुमरी २) दादरा ३) नाट्यगीत

बी.ए. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रम 2022-23

सत्र – तिसरे

पेपर क्र. –VI (थेरी)

पेपर कोड –U-MUS-315

पेपरचे नाव : भारतीय शास्त्रीय व उपशास्त्रीय संगीत

गुण: ७५

क्रेडीट: ०३

उद्दिष्ट्ये :

- विविध रागाची शास्त्रीय माहिती, विविध कलावंतांचा परिचय सांगीतिक योगदानस्वरलिपी, विविध सांगीतिक व्याख्या, विविध अंगाचा तुलनात्मक अभ्यास करण्याची क्षमता निर्माण होणे.
- विविध ताल एकपट, दुपट, तीपट व चौपट लयकारीसह लिपीबद्ध करण्याची क्षमता निर्माण होणे.

निष्पत्ती :

- विविध रागाची शास्त्रीय माहिती, विविध कलावंतांचा परिचय सांगीतिक योगदानस्वरलिपी, विविध सांगीतिक व्याख्या, विविध अंगाचा तुलनात्मक अभ्यास करण्याची क्षमता निर्माण होईल.
- विविध ताल एकपट, दुपट, तीपट व चौपट लयकारीसह लिपीबद्ध करण्याची क्षमता निर्माण होईल.

प्रकरण – १ अभ्यासक्रमातील पेपर क्र. ५ मधील सर्व घटकांची विस्तृत माहिती

प्रकरण – २ वाद्यवर्गीकरण

प्रकरण – ३ अ) चरित्र

- पं. कुमार गंधर्व
- पं. जितेंद्र अभिषेक

ब) घराण्यांची विस्तृत माहिती

- आग्रा घराणा

प्रकरण – ४ खालील गीतप्रकाराची माहिती

- चैती
- होरी
- कजरी

बी.ए. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रम 2022-23

सत्र – चौथे

पेपर क्र. –VII (प्रात्यक्षिक)

पेपर कोड –U-MUS-414

पेपरचे नाव : भारतीय शास्त्रीय संगीत

गुण: ७५

क्रेडीट: ०३

उद्दिष्ट्ये :

१. भारतीय राग संगीतातील विविध रागामध्ये बडे ख्याल, छोटे ख्याल, धमार चतरंग इ. गीत प्रकार गायण करण्याची क्षमता निर्माण करणे.
२. उपशास्त्रीय व सुगम संगीतातील गीत प्रकार म्हणण्याची क्षमता निर्माण होणे.
३. विविध तालाची पढंत करण्याची क्षमता निर्माण होणे.

निष्पत्ती :

१. रागांच्या अनुषंगाने आलापासह बडे व छोटाख्यालाचे सादरीकरण करणे
२. धमार चतरंग या प्रकाराबरोबरच सुगम व उपशास्त्रीय संगीतातील गीत प्रकारचे सादरीकरण करणे.
३. विविध ताल लयकारीसह पढंत करणे.

प्रकरण – १ विस्तृत अध्ययनासाठी राग

१. भिमपलास (बडाख्याल- दोन आलाप व दोन तानासह)

प्रकरण – २ छोटेख्याल- दोन आलाप व दोन तानासह

(कोणतेही दोन)

१. बागेश्री
२. खमाज
३. पटदीप

प्रकरण – ३ गीत प्रकार

१. धमार
२. नाट्यगीत
३. अभंग (संतांची रचना)

प्रकरण – ४ तालपरिचय (एकपट व दुप्पट)

१. दिपचंदी
२. धमार
३. धुमाळी/भजनी

बी.ए. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रम 2022-23

सत्र – चौथे

पेपर क्र. –VIII (थेरी)

पेपर कोड –U-MUS-415

पेपरचे नाव : भारतीय शास्त्रीय संगीत

गुण: ७५

क्रेडीट: ०३

उद्दिष्ट्ये :

१. विविध सांगीतिक मैफीलीचे वृत्तसं लेखन कसे करावे याचा अभ्यास करणे.
२. गायकाचे गुण व दोष अभ्यास करणे.
३. सांगीतिक क्षेत्रातील कलावंताचे चरीत्र अभ्यासणे.
४. भारतीय नृत्य शैलीचा अभ्यास करणे

निष्पत्ती :

१. विविध सांगीतिक मैफीलीचे वृत्तसं लेखन कसे करावे याचा अभ्यास होईल.
२. गायकाचे गुण व दोष अभ्यास होईल.
३. सांगीतिक क्षेत्रातील कलावंताचे चरीत्रअभ्यास होईल.
४. भारतीय नृत्य शैलीचा अभ्यास होईल.

प्रकरण – १ विविध सांगीतिक मैफीलीचे वर्णन लेखन

प्रकरण – २ गायकाचे गुण व दोष

प्रकरण – ३ चरीत्र

१. पं. उल्हास कशाळकर
२. विदुषी एन. राजम्
३. पं. अरविंद मुळगावकर
४. बिरजू महाराज

प्रकरण – ४ एखाद्या वाद्याची विस्तृत माहिती चित्रमय माहिती

१. भरतनाट्यम
२. कथक
३. मोहिनी अट्टम
४. कथकली

संदर्भ ग्रंथ:

१. हिंदुस्थानी संगीत पध्दती (भाग १, २) - पं. वि. ना. भातखंडे
२. संगीत विशारद - पं. लक्ष्मी नारायण गर्ग
३. राग परिचय (भाग १, २, ३) - पं. हरीशचंद्र श्रीवास्तव
४. ताल परिचय (भाग १, २, ३) - पं. हरीशचंद्र श्रीवास्तव
५. तबला - श्री. अरविंद मुळगावकर
६. पखावज और तबल्लोके घराणे एवं परंपार्ये - डॉ. आबान-ए-मिस्त्री